

Commentaar: Langzaam lezen van levensbelang

24-05-2014 08:15 | gew ijzigd 24-05-2014 09:30 | Hoofredactioneel commentaar

Soms denken we dat we de dingen precies hetzelfde doen als onze voorouders, terwijl we in werkelijkheid met iets heel anders bezig zijn. De buitenkant kan hetzelfde zijn, terwijl de binnenkant veranderd is. Een goed voorbeeld daarvan is de manier waarop wij lezen.

In alle landen waar de Reformatie in de zestiende en de zeventiende eeuw voet aan de grond kreeg, nam het lezen een hoge vlucht. Alle kinderen naar school, en allemaal leren lezen. Iedereen moest met eigen ogen de boodschap van de Bijbel kunnen bestuderen.

In de eeuwen die volgden, veranderde er inhoudelijk veel in het Nederlandse onderwijs. De Bijbelstudie verwaterde, en daarvoor in de plaats kwam andere kennis. Maar nog altijd moet elke zesjarige eerst leren lezen. Niemand betwijfelt het nut daarvan. Lezen is en blijft een cruciale vaardigheid in onze samenleving, en op dat punt lijkt er de eeuwen door weinig veranderd.

Toch is dat juist het verraderlijke: we lijken wel hetzelfde te doen als onze voorouders, wanneer we lezen, maar in werkelijkheid is de manier waarop we daarbij te werk gaan verschoven. Voor ons is lezen meestal: informatie verwerken. We hebben geleerd om te scannen. Gauw kijken wat het belangrijkste is en de rest gauw weer vergeten. Dat is natuurlijk ook de enige manier om te kunnen omgaan met de stortvloed van woorden, beelden en ideeën die via alle mogelijke media op ons afkomt.

Op die manier lezen is evenwel ver verwijderd van de idealen van de Reformatie. Niet voor niets pleitten de zeventiende-eeuwse dominees voor "praktikaal" lezen: langzaam en meditatief, de tekst overpeinzend, herkauwend. Op die manier gaat wat je leest immers de hele dag met je mee, je kunt erover denken en erover bidden, tot de boodschap diep in je hart doordrongen is.

De bijlage Puntkomma staat zaterdag in het teken van die langzame manier van lezen. Alleen maar snel en vluchtig woorden en beelden tot je nemen, maakt het steeds moeilijker om je langzaam te concentreren op een tekst. Terwijl dat toch nodig is voor Bijbel lezen, boeken lezen, preken aanhoren – kernelementen van het kerkelijk en geestelijk leven. Het christendom is een godsdienst van het Boek, en als wij niet meer op de goede manier kunnen lezen of luisteren, gaat er iets ernstigs mis.

Grondig lezen doe je niet alleen met je hoofd, maar ook met je hart. Die vaardigheid mogen christenen niet verliezen. Maar zelfs al zouden we het willen, we kunnen niet terug naar de avonden van urenlang leesgenot bij de olielamp. Elke dag profiteren we met z'n allen van het gemak van internet, e-mail, mobiele telefoon, noem maar op. We hebben dat ook nodig, om te leven en te werken in deze maatschappij.

De oplossing ligt dus niet in een vruchteloos terugverlangen naar vroeger, maar in het aanleren van twee manieren van lezen. De snelle manier, om alle informatie die we moeten verwerken te overzien, en de langzame manier, om belangrijke teksten rustig te laten doordringen tot ons hart. En misschien nog wel het belangrijkste: voor dat langzame lezen zullen we tijd apart moeten zetten, elke dag opnieuw.

Lees ook:

[Tony Reinke over het nut van langzaam lezen](#)

[Lezen van levensbelang voor christen](#)